

- 1 יב. בעמדנו בסמיכות לסיום השנה, יש לעורר אודות הצורך בעריכת חשבון-נפש גם בנוגע ללימוד התורה. 2
- 3 ובהקדם תיווך הפירושים במה שכתוב בפרשת השבוע⁶² "כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום, לא 4 נפלאת היא ממך ולא רחוקה היא וגו' כי קרוב אליך הדבר מאד וגו'":
- 5 רבינו הזקן מבאר ב'לקוטי תורה'⁶³ שמה שכתוב "כי המצוה הזאת גו'" "קאי על התשובה, דלעיל 6 מיניה⁶⁴ כתיב כי תשוב אל ה'.. והיא המצוה אשר אנכי מי שאנכי מצוך כו'". ובהגהת ה'צמח צדק': 7 "כן כתב ב'ראשית חכמה' פרק א מ'שער התשובה' בשם הרמב"ן, דפסוק כי המצוה הזאת קאי על מצות 8 התשובה".
- 9 נויש לדייק בדברי ה'צמח צדק' שמביא פירוש זה מ'ראשית חכמה'.. בשם הרמב"ן, ולא מדברי 10 הרמב"ן עצמו⁶⁵ - כי הרמב"ן עצמו מפרש תחילה שקאי "על כל התורה כולה", ואחר-כך מוסיף, "והנכון, 11 כי על כל התורה יאמר כי המצוה אשר אנכי מצוך היום, אבל המצוה הזאת על התשובה הנזכרת כו'", 12 ואילו ב'ראשית חכמה' מביא רק את הפירוש השני שבדברי הרמב"ן שקאי על התשובה].
- 13 ונוסף לזה, ישנו גם הפירוש שקאי על כללות התורה ומצוות (כהפירוש הראשון שברמב"ן), כמובן 14 גם ממה שכתב רבינו הזקן ב'דף השער' של ספר התניא (שגם הוא נכתב על-ידי רבינו הזקן בעצמו⁶⁶) 15 "מיוסד על פסוק כי קרוב אליך הדבר מאד.. לבאר היטב איך הוא קרוב מאד כו'"; ובפרק י"ז (בגימטריא 16 "טוב"⁶⁷) מבאר ש"בלבבך" קאי על ענין האהבה.
- 17 וכמו-כן ישנו גם פירוש הגמרא במסכת עירובין⁶⁸ שקאי במיוחד על לימוד התורה.
- 18 ויש לתווכ בין כל הפירושים הנ"ל⁶⁹ - שהפסוק קאי אמנם על מצות התשובה, אבל כיון שגם מצות 19 התשובה נלקחת מן התורה [וכמודגש בראש-השנה, שאומרים פסוקי מלכיות זכרונות ושופרות⁵, כדי 20 להביא ראיה מן התורה⁷⁰], על כן צריך לומר, שמה שכתוב על התשובה "לא נפלאת גו' כי קרוב גו'" 21 קאי גם על התורה (דאם לא כן, אי-אפשר לומר על התשובה "כי קרוב גו'"), ובמילא קאי גם על המצוות, 22 שהרי "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה"⁷⁰, כולל ובמיוחד ענין האהבה, שהיא השורש לכל המצוות, 23 כמבואר ב'חינוך קטן'⁷¹ ש"שרשי עבודת ה' ויסודותיה הן דחילו ורחימו, היראה שורש ויסוד ל"סור 24 מרע", והאהבה ל"עשה טוב" כו'".
- 25 והתיווך דכל הפירושים בנוגע לפועל - כאשר ישנו ענין התשובה על לימוד התורה מתוך אהבה 26 ויראה (על-ידי-זה שלומדים גם תורת החסידות), ובשביל זה צריך לערוך חשבון-צדק כיצד היה לימוד 27 התורה במשך כל השנה.
- 28 ולכן, בעמדנו בסיום השנה יש לעורר אודות עריכת בחינות לתלמידי הישיבה⁷², הן בנגלה והן 29 בחסידות.
- 30 יג. ולהעיר:
- 31 כבר דובר לפני כמה שנים אודות עריכת בחינות לתלמידים בסוף זמן הלימודים, ובגלל ש"גזירה 32 גזרתי".. עשו כן בשנה הראשונה, ויותר מזה לא הועיל הדבר.
- 33 ולא עוד, אלא שהיו כאלו שבאו אלי בטענות: היתכן שעורכים "בחינות" - בדייקם לכנות זאת בלשון 34 אומות-העולם בשפת המדינה: "עגזעמס" - בתורת החסידות?!..!

(68) נה, רע"א. - נזכר גם סיום דברי הגמרא שם: "ולא מעבר לים היא, לא תמצא לא בסחרנים ולא בתגרים".
 (69) ראה גם לקו"ש חל"ד ע' 171 ואילך.
 (70) קידושין מ, ב. וש"נ.
 (71) בתחילתו. וראה גם תניא פ"ד.
 (72) ברשימה אחרת נזכר גם ע"ד אברכי הכולל.

(62) ל, יא"ד.
 (63) פרשתנו מה, ג.
 (64) שם, יו"ד.
 (65) ראה גם לקו"ש חי"ד ע' 112 הערה 24.
 (66) ראה גם תורת מנחם חל"ה ע' 285. וש"נ.
 (67) ראה סה"מ תש"ד ע' 54.